بسم الله الرّحمن الرّحيم

Designed by: Emin Şabazi

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emîn Şabazî

یادی مەردان

(کۆمەڵە شێعر)

عەبدولخالق پەرهیزی

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emîn Şabazî

سرشناسه	:	پرهیزی، عبدالخالق، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	یادی مەردان (کومەلە شیعر)/ عەبدولخالق پەرهیزی.
مشخصات نشر	:	تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۹۰ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ سم.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۷۵-۹۶۰-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کردی.
موضوع	:	شعر کردی -- قرن ۱۴ Kurdish poetry -- 20th century
موضوع	:	شعر سپید کردی -- قرن ۱۴ Blank verse, Kurdish -- 20th century
رده بندی کنگره	:	PIR۳۲۵۶
رده بندی دیویی	:	۲۱/۹۸فا
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۵۲۳۴۵۳
وضعیت رکورد	:	فیپا

ارشدان

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

■ نام کتاب:	**یادی مەردان (کومەلە شیعر)**
■ نویسنده:	**عەبدولخالق پەرهیزی**
■ ناشر:	آموزشی تألیفی ارشدان
■ ویرایش:	اول
■ نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۹
■ حروفچینی و صفحه آرایی:	www.irantypist.com
■ طراح و گرافیست:	www.irantypist.com
■ شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۲۷۵-۹۶۰-۵
■ شمارگان:	۱۰۰۰
■ ارتباط با نویسنده:	Mardin1341@gmail.com
■ کانال دکتر عبدالخالق پرهیزی:	تلگرام: t.me/parhizi41 و سروش: @parhizi41
■ مرکز خرید آنلاین:	www.arshadan.com www.arshadan.net
■ مرکز پخش و توزیع:	۰۲۱۴۷۶۲۵۵
■ قیمت:	۳۵۰۰۰ تومان

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emîn Şabazî

ناوەرۆک

ناوەرۆک ٥

«نەورۆز» ٧

«شەیتان بازاڕ» ٨

«ماچێک بۆ کەوشەکانی مونتەزیر ئەلزەیدی» ٢٠

«دوازدە سوارەی مەریوان» ٢٨

«هەتاوی خومەین» ٣٨

«تاسەی هیجران» ٤٣

«شێخ مەحموودی نەمر» ٥٠

«بەغیلی» ٦٧

«وەشەن هەوران» ٦٩

«ئەبوو موسلیم» ٧٣

«سردار سلیمانی» ٧٨

فەرهەنگۆک ٨١

Designed by: Emin Şabazi

گەورەترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazî

«نەورۆز»

گەلێ پایزان پەلک و گەڵام زەرد هەڵگەڕاو
وو-شک بوومەوە و هەڵوەریم
گەلێ زستان بە تەووژمی شەختە و زریان
لە تۆف و بەندانا رزیم
گەلێ جاران بە تەوراس* و پاچ و مشار هاتنە سەرم
کۆلکە و ریشەم دەربهێنن بۆ ئاوردوو
بەدخواز و نەیار و خەنیم
بەڵام هەر کە نەورۆز هات و شەماڵ بزووت
شین بوومەوە و پەلم هاویشت و بوومەوە
بە کەڵە دارەکەی قەدیم
ئەم نەورۆزە دوا نەورۆزە
ئاخۆ بڵێی شین بمەوە و هەڵدەمەوە
یان کوانووی ئەربابەکانیان بە من خۆش کەن
نۆکەر و گزیر و نەدیم

شەوی نەورۆزی ساڵی ١٣٩٣
بۆکان

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
Designed by: Emin Şabazi

«شەیتان بازاڕ»

بەیانییێکی بەهار بوو،
هەواییێکی نەرم وفێنک،
چێشتەنگاو بوو،
خۆر تازە بڵاو ئەبووەوە.
لە قولینچکێکی خەڵوەتی شار
لە گۆڕەپانێکی ئازاد
شەیتانبازاڕێک بە بێهەست
ووردە ووردە
ئەگوورا* و پەلی ئەهاویشت.
کە گە-یشتە لای نیوەڕۆ
لەگەڵ گە-رم بوونی خۆرا
شەیتانبازاڕ
گە-رم داهات و هارووژا و کەوتە جمە.

دەروێشێکی سەر و ریش ئاڵۆزی شڕەبار
بە خۆی و بە کەشکۆڵێک و گاڵۆکێکی* ناڕێکەوە
لە سووچێکا راوێسابوو،

Designed by: Emin Şabazi

کڕ و کپ و خەیاڵاوی
سەیری ئەکرد.

لات نووسەرێکی کورد دەرکەوت،
جانتاییێکی لە شانا بوو
پڕپڕ بوو لە کوردایەتی،
هەر ئەڕۆیشت و ئەیفرۆشت بە
نان و ناو و پلە و پایە،
هەتا هات گە-یشت بە دەروێش.
وێنەییێکی هەڵەبجەی لە
جانتاکەی دەرهێنا و رای داشت*
ووتی: «دەروێش،
نایکڕی؟ گەلێک هەرزانە!»
دەروێش دەمێک بە تەوسەوە لە سەر و پۆتڕاکی روانی و
ئەوسا دەسی برد لە ناخی کەشکۆڵەکەی
هەڵەبجەی دەرهێنا و لە سەر
لەپی دەسی ئارام رایگرت.
خۆی بوو، هێشتا، جەستەی خوێنی لێ ئەچۆڕا.
ووتی :«ئەوەتا ئەسڵەکەی لە کەشکۆڵەکەی منایە.»
نووسەر شەرمەزار بوو و رۆیی.

ئاییەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

مەلاییێکی وەهھابی هات،
گرژ و مۆن و بە تڕ و تۆپ
خۆی با ئەدا و هەنگاوی ئەنا
هەتاکوو گە-یشت بە دەروێش.
تەفسیرێکی قورئانی لە بن هەنگڵی
دەرهێنا و دایە دەس دەروێش.
ووتی: «دەروێش، ئەم تەفسیرە
بە مەزهەبی حەققی حەمەی
کوڕی عەبدولوەهھابە، سا
بیخوێنەوە با خودا هیدایەتت کا.»
دەروێش تەفسیرەکەی وەرگرت
فووێکی لە بەرگەکەی کرد،
ئەوسا دایەوە دەس مەلا.
مەلا روانی
بە خەتێکی زەقی درشت
لە سەر بەرگی تەفسیرەکە
نووسرا بوو: «مەید ئین ئینگلەند»*
مەلا کوڕەکی وێساوە* و
بە سەر پاشو-وا* وەرچەرخاو
بازراقەی بەست* و دەرباز بوو.

ئایەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

زەلامێکی ناتەرزی* شێوە ماخولیای
لووت بەرزی بەدڕ و دەنووک*
کە بە منەت پای لە سەر عە-رز دائەنا و
ئەتووت فریشتەی رزگاریە و
بەزەیی داڵبەخش* ئەکا،
هەر ئەڕۆیشت و
ژاوە ژاو* وەک وڕینەی شێت
هاتەران و پاتەرانی تێکەڵ ئەکرد*،
هات و هات هەتا وەک دارکەشک
لە بەرلووتی دەروێش چەقی.
ووتی: «دەروێش، من شاعێرم،
ئیلهامانت بۆ ئەنێرم.
چۆنی لەگەڵ هەستی ناسک؟
بێ گوڵ بە کار نایێ لاسک.»
دەروێش ووتی:
«هەستی بێمانا نە هەستە،
مانا نەبێ، هەستیار پەستە.
شێعر یانی حیکمەت، مانا،
هزری* ئاسمانی بە توانا.
ئیلهام ئەبێ رەببانی بێ
نەک هەوەسی نەفسانی بێ.

ئایەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

وەسوەسەی شەیتان بلێت بە مەتەڵ،
لە شاعیر چاکترە ئاژەڵ.»
ئەوساکانێ
چوارخشتەکییێکی خوێندەوە
که هەر ئەو بەیانیە ووتبووی.
شاعێر وەک ئەوەی بە گۆپاڵ
بدەی بە پەنا ملی دا
لووتی رەق بوو*، دەمی تەقی*،
سەری وورِ بوو،
بە لەقە لەق دوور کەوتەوەو
چاوەکانی وەک خولخولە ئەخولانەوە.

جوانکیلەییێکی تاس و لووس*
خاوێن و رووگەش و بەشەوق
بۆشناخ* و تێر و بە دەماخ*
بە-رگ دەق و کە-وش بۆیاخ
هات هەتا گەیشت بە دەروێش.
ووتی: «کاکە،
من نوێنەری یانەی لەش ساغی جیهانیم،
گوێم بۆ راگرە با پێت بلێم:
ئەم تووک و پاڵەت نە چاکە،

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ئەم شڕانەی لە بەرتایە جێی میکرۆبە،
کانگای دەرد و نەخۆشییە.
شەونخوونی* تەمەن زۆر کورت ئەکاتەوە.
برسیەتی زەبوونی دێنێ؛
کەمایەسی* ڤیتامینان ئەتتاسێنێ؛
خەمۆکی* و شێتی لە دوایە؛
رۆحت یەکجار ئەژاکێنێ.»
دەروێش ووتی: «بەخوا کاکە
ئەگەر لەبەر هێندێ مەسلەحەت نەبوایێ
کە خوداوەند لە چارەی عالەمی نووسیوە،
هەر ئێساکە
دەرمانی ئەیدز و شێرپەنجەم پێ ئەووتی.»
ئەوسا بە ئەسەفێکەوە
دەسی برد لە کەشکۆڵەکەی
جگەرەییێکی دەرهێنا و
دایگرسان و رووی وەرگێڕا و
کابراش رۆیی.

زەلامێکی سیما سەنگین
مڕو مۆچ و کەم دووێن و
سارد و سڕ و بێهەست و تین

ئاڵبومی زنجیرەکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

بە بازاڕا تێ ئەپەڕی و
بە دۆزە دۆز*
سەرنجی ئەم و ئەوی ئەدا
هەتاکوو دەروێشی بینی.
لی هاتە پێش
ووتی: «دەروێش،
لە نیۆتۆن و ئەنەشتەین
وا هەیە کە هیچ بزانی؟
سەرچاوەی ووزەت ناسیوە؟
گالۆکەکەی دەسی خۆتت پێ ئەبزوێ؟»
دەوێش ووتی:
«بوێسە با من پێت بڵێم:
ئەم گەردوونە
دامەزراوێ یەکپارچەیە
بە نیزام هۆنراوەتەوە
پێویستە یەک جێ ببینرێ
پێویستە یەک جێ بناسرێ،
زانستی نوێ پەڕاوێزەکەی ئەپسێنێ،
هەوەڵ و ئاخری دائەخا و
مووروو مووروو ئەیناسێنێ.
زانستی نوێ چەواشەیە، رووخێنەرە،

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

هەر کەشفێکی هەوێنە بۆ
لە خۆ بایی بوونی کاشف،
هەوێنە بۆ گومڕاییییێک.
زانستی نوێ سەرگەرمی منالۆچکانە،
تکنیکەکەت کارخانەیە
خوێنی هەزاران ئەمژێ،
سامانی گەندەڵ پێک دێنێ،
ووزەت بووە
بە چەکی کیمیایی و ئەتۆم
دەستەییێک شێتی خوێنرێژی چەکدار کردووە
بەرەی مرۆو ئەتۆقێنێ.
هەڕەشەیە لە سەر تووی هەموو زینەوەر.
ئەم گەردوونە
جەستەییێکە کە رۆحێکی لە بەرایە،
زانستی نوێ
جەستەی دیوە و رۆح نابینێ،
چت پێ بڵێم لە مەلەکووت، ئەتۆ کوێری!»
زەلام تاسا.
پاشان ووتی:
«من مەلەکووتم نەدیوە،
مەلەکووت نیە لە باسا.»

دەروێش ووتی:
«تۆ مەرجت لە سەر بینینە،
کەرەسەت هەر میکرۆسکۆپە و هەر دووربینە!
سا بڕوانە...»
قامکی بەرەو ئاسمان راداشت
زەلام لەگەڵ ئیشارەتی قامکی دەروێش
لە بەری ئاسمانی روانی:
پەردەی ئاسمان هەڵدراوە،
سەد مەنزوومە لە ئەسێرە
لە بەر چاوی ئەسۆڕاوە.
مەتەقی لێ بڕا و کڕ بوو.
خۆی ڕانەگرت،
ک-رژ کشاوە و بزڕ بوو.

سیاسەتبازێکی ئەمریکی
گەلۆر گەلۆر*
بە بازاڕا ئەسووڕاوە،
هەتا هات رووی کردە دەروێش.
بەدەعیە لە دەروێش راما و
ناوچاوانی لێ گنج کرد و
لچێکی لێ هەڵقورتاند و

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ووتی: «ئەتۆ!
بۆریلەکە، لەگەڵ تۆمە!
هەتاکوو ئێسا جاڕنامەی جیهانی مافی مرۆوت
قەت بیستووە؟»
دەروێش لە رووی لێ بووردوویی و
ددان بە خۆدا گرتنەوە
تی ڕوانی و مەتەقی نەکرد.
ئەمریکییەکە بە فیز و بە منەتەوە
لۆی کەڕاواتەکەی لاداو
دەسی برد لە بەر باخڵی
کوتێ کاغەزی دەرهێنا و
بە دەنگی زۆر بەرز دەسی کرد بە خوێندنەوەی:
«جاڕنامەی جیهانی مافە بنەڕەتیەکانی مرۆڤ:
هەموو تاکێکی مرۆڤی سەر ئەم زەویە
پێویستە ئەم جاڕنامەیە
ببیسێت و
شوێنمان کەوێ
هەتاکوو لە رووی جیهانا بە گشتی جێ بە جێی ئەکەین...»
دەروێش لە ساتە وەختێکا
دنیا لە سەر سەری سووڕا:
هیرووشیما و ناکازاکی و

Designed by: Emin Şabazi

هەڵەبجە و سەردەشت زیڕانیان،
سێربیرنیتسا زریکەی هات،
سوومالی و ئەتیووپی گریان
ئێراق و ئەفغانستان و
یەمەن و ئەلجەزایر و
لیبی و کووبا و دومنیکن و
بە دەیان وولاتی دیکە
سکاڵایان بەرز کردەوە.
چوار بەرە لە ئاوارەکانی فەلەستین
لە پشت چراسووری وێتۆی ئەمریکا لە
چوارڕێیانی ئەنجومەنی ئاسایشی
نەتەوە یەک گرتووەکانا
دەسیان کرد بە خۆ پیشان دان.
دەسی هەزاران مناڵی ئەنفال کراو
بە بووکەڵەی خوێناوییەوە
لە ژێر خاک و زیخ و لمی
بێروونە سووتاوەکانی خوارووی عێراق
سەریان دەرهێنا و راوێسان...
گوێچکەی کپ بوو
تارمایی رەش بە سەر چاوەکانی کشا
لە ناکاو گوڕانی: «یا غەوس!!»

ئایەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

شەقێکی لە ژێر دەسی کابرا راکێشا.
لە نەعرە و زەربەتی دەروێش
کۆشکی سپی کەوتە لەرزە و
زڕەی لێ هات...
شەیتان بازاڕەکەش رەوی و
بڵاوەی کرد.

١٣٩٦/١/١١
بۆکان

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

«ماچێک بۆ کەوشەکانی مونتەزیر ئەلزەیدی»[1]

لێم گەڕێ با تێر ماچی کەم
هەر دوو لنگی کەوشەکانت!
ئای براکەم!
چەندها ساڵە کەوا ئەمن
چاوەڕوانی ئەو کەوشە پیرۆزانەی تۆم.
چەندها ساڵە چاوەڕوانی
ئەو تێگەیشتنە پیرۆزەی تۆم.
چەندها ساڵە چاوەڕوانی
ئەو نەفرەتە پیرۆزەی تۆم.
چەندها ساڵە چاوەڕوانی
ئەو هەڵبوون و رابوونەی تۆم.
نەمردم وا ئاخری بینیم بە چاوی خۆم
رابوویت و زڕەت لێ هێنا.
تی هەڵکە لە بورجی درۆ!

---

[1] – ئەو کەوشانەی کە لە دەمی سەرکۆماری ئەمریکای هەڵکرد.

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

تی هەڵکە لە کۆشکی ستەم!
تی هەڵکە لەو ئاژەڵە لە خۆ بایيانە!
کاری تانک و موسەلسەل و تفەنگ نیە،
بە بومبی ئەتوم پێک نایێ،
لە سەر هووشەکی* بەژئەنگێو*
مەحتەل مەبە،
ئەم تەلیسمە بە کەوش ئەشکێ،
ئەمە تەلیسمی درۆیە،
درۆی زەقی دێموکڕاسی،
درۆی پێسی مافی مرۆو،
درۆی زلی شارستانیەت،
ئەمە تەلیسمی فریوە،
هەر تەنیا بە ریسوا کردن باتڵ ئەبێ،
تەنیا «نا»یێ!
تەنیا تفێ!
لنگە کەوشێ!

نرخی بەرزی کەوشەکانی خۆت بزانە
نەچی هەرگیز خەساری کەی
لە دەمی نۆکەرەکانیان،
لە دەمی فریوخواردووەکان،

ئایمت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

لە دەمی ئەو زەلامە نەوەکامانەی*
خۆیان بە شەیتان فرۆشتووە،
رایگرە بۆ لمۆزی* سەرۆکەکانیان!
دڵنیا بە هەر دێنەوە.
هەزار جار بە شەق رایان دەی
سەر لە نوێ ئەگەڕێنەوە
چونکا چەشتەیان خواردووە*؛
بێ مژینی خوێنی ئێمە بەڕێ ناچن،
ئەوان پایەی شارستانەتیەکەی خۆیان
لە سەر شانی مە داناوە،
بە رووت کردنی ئێمە نەبێ
بە هیچی‌تر بەڕێ ناچن.

برای دینی خۆشەویستم
سەنگەرەکەت دووکەسیانە دابڕێژە،
هەتا دوایین تکەی خوێنم
لەگەڵ تۆدام.
ئەمجارەیان لەگەڵ جارەکانی پێشوو زۆر جیاوازە.
دڵنیام تۆش باش ئەزانی
قەوم پەرەستی
میراتی بەرەی شەیتانە،

تایبەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ئەوان تووەکەیان چاندووە،
ئەوان بەهرەی لێ وەرئەگرن.
چاو لە چاوەکانی من کە
پێم بڵێ کە
موجاهیدێکی عەلەویت
نەک بە باوەڕ هۆزپەرەستێکی* ئومەوی.
دڵنیام کە
هەستاوی بۆ وەرگرتنەوەی
دەریاچە نەوتەکانی خۆت
نەوەکوو بۆ داگیر کردنی
ئەم یەک دوو کێڵگە نەوتییەی من.
هەستاوی بۆ ئازاد کردنی
سەرزەمینی کوت و پچڕ کراوی خۆت
نەک بۆ یەخسیر کر-دنی ئەم
چوار پێنج بستە زەمینەی من.
بەڵێن ئەدەم هەرگیز لەگەڵ تۆدا
بە هیچ زمانێ‌تر نەدوێم
جگەد لە ئەو زمانەی خۆت.
بەڵێن ئەدەم لەگەڵ خوداش
هەر بەو زمانە پیرۆزەی ئەتۆ بدوێم.
بەڵێن ئەدەم

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

هەر ویرد و هەر دووعاییێکم کە هۆنیەوە
بۆ باتڵ کر-دنی سێحری بەرەی شەیتان
بە زمانی تۆ بیخوێنمەوە.
دەسا مەرد بە لە من گەڕێ
دەرد و نەهامەتییەکانم
بە زمانی خۆم بهۆنمەوە.
ئەبێ هەتا ئێسەکانە زانیبێتت
قەوم پەرەستی میراتی بەرەی شەیتانە،
ئەوان تووەکەیان چاندووە،
ئەوان پاڵە پشتی ئەکەن.
ئەم سەردەمە
چاخی تەشەنا کر-دنی* فێداری قەومپەرەستییە.
تاپۆی* ئەو خاچەی مەسیحیان پیا هەڵواسی
لە پشت تەم و دووی چڵکنی
قەومپەرەستی ئەم چاخەدا
بە ئاشکرایی ئەبینرێ.

سەنگەرەکەت دووکەسیانە دابڕێژە
هەتا دوایین تکەی خوێنم
لەگەڵ تۆدام

ئاییەتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

«اَلقَی فی الارضِ رواسی
اَن تمیدَ بکُم» اَلا
ئەی براکەم!
دەشتە بەرینەکانی تۆ
هەرگیز گومان مەکە کە بێ
مەدەدی کێوەکانی من
قەرار بگرێ.
رزگاری تۆ بە بێ پاڵە پشتی ئەمن
زۆر ئەستەمە،
پێت وانەبێ قەت سەر بگرێ.
دەسی برایەتی دینیت
بە گەرمی بۆ رائەدێرم
دەسم بگرە،
هەتا دوایین تکەی خوێنم
لەگەڵ تۆدام.
تۆ ئەزانی من تامەزرۆم
لە رێی زیارەتی مەککەدا
گیان بسپێرم و
لە زیخەڵانەکانی تۆ بمشارنەوە؟!
تۆ ئەزانی من ئاواتمە

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

هیچ نەبێ تەنیا بۆ جارێ
بێم و لە بەینولحەرەمەین سینگ بکوتم؟!
تۆ ئەزانی
من خۆزگەی رۆژێ ئەخوازم
کە سینگم ببێتە قەڵغان
بۆ پاراستنی مەرقەدی پیرۆزی زێنەب؟!
تۆ ئەزانی من حازرم
لە سەر خاکی نەتەوەیێکی موسوڵمان
خوێنم بڕژێ؟!
نەکەی بکەویتە داوی
ئەم من و تۆییە ساختەیەی*
کە دەسکردی فێڵبازانی بەدزاتی بەرەی شەیتانە!
نەکەی بیت و دیسانەکە
لەگەڵ منا بە زەبری چەک
سنوور و کەوشەن دیاری کەی.
من و تۆیی میراتی بەرەی شەیتانە،
ئەوان تووەکەیان چاندووە،
ئەوان بەهرەی لێ وەرئەگرن.
هەر بێ نرخێ کە رۆحی فرۆشت بە شەیتان
لە سەری دە
تەنانەت ئەگەر برات بێ،

تەنانەت گەر فرزندت بێ!
گەر من و تۆ پێکەوە بین
لە بومبای ئەتوم مەترسە
پێویست ناکا لە سەر تانک و تۆپ مەحتەل بی
بۆ هووشەکی* بەژئەنگێو* قەت دانامێنی
بڕوا بکە
هەر بەم خنجێرە کوردییانە
بەم شمشێرە عەرەبییانە
ئەکرێ تانک و تۆپی دوژمن داگیر بکەی
بەو مەرجەی کە دڵت وەکوو
تیخی خنجێر تیفتیفە دەی*!!

ئەمجارەیان زۆر جیاوازە
لەگەڵ جارەکانی پێشوو،
دڵنیام کە
موجاهیدێکی عەلەویت
نەک هۆزپەرەستێکی ئومەوی.
سەنگەرەکەت دوو کەسیانە دابڕێژە
هەتا دوایین تکەی خوێنم
لەگەڵ تۆدام!
لەگەڵ تۆدام!/ ١٣٩/٢/١٦ بۆکان

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

«دوازده سوارەی مەریوان»

گوێم لێ بگرە
قەسدمە تاوێک بتبەمە ناو بەزمی مەردان
ئەمەوێ لەم بەرەهووتە* لە کۆتایی نەهاتووە دا
کە خنکاوە بە سمووم* و بە تەپ و تۆز
کە ئاوور لە ئاسمانی چڵکن ئەبارێ
دیمەنی زنجیرە شاخی کوێستانێکت پێ نیشان دەم
ئەمەوێ لەم چاخەدا کە چاخی زاڵی کۆیلەیانە؛
چاخی مارکس، ئەو جووە لارە
کە لە مرۆو پێچەوانە تێ ئەگەیی،
لە مرۆو مەڕ تێ ئەگەیی؛
چاخی زاڵ بوونی سەهیوونیسم
ئەو رۆحە پیسە مەڕانە
کە ئەیەوێ زەوی قووت دا؛
چاخی سەرسامی غوربەتی
پیاوێک کاتێ کە مەڕ ئەیخوا،
چاخی سەرسامی غوربەتی نووری خودا لە زەوی دا،

ناوەندی بڵاوکردنەوەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

چاخی درۆی بێ چاو و رووی دێموکراسی
چاخی راسی وەحشیگەری زەقی نەتەوەپەرەستی،
چاخی پێک هاتنی ملهوڕان
لە سەر بڕیاری بێدەنگی حاشا کردن
لە مافی رەوای نەتەوە بندەسەکان،
دەورانی لە بیر بردنەوەی رۆحی ئینسان،
دەورانی زاڵی رۆحی مەڕ،
دەورانی تەوەرە لەوەڕ*،
چاخی تەوەرە جنسیەت*،
دەورانی بە رەسمی بوونی هاوجنس بازی،
دەورانی ئاشکرایەتی ستایشی حەیوانییەت،
دەورانی ئازادی درۆ،
دەورانی ئازادی غەدر،
سەردەمی شانازی کردن
بە پێچ و دەور و فێڵبازی...

سەردەمی زەلکاوی پەستی بۆرەپیاوان
کە هیچ دوندێک لە زەوی سەر دەرناهێنێ،
سەردەمی یەکسانی رەوە،
سەردەمێک کە
رووی زەوی لە کێوەکان خاڵی ئەخوازن،

ئایەت ترین بنکەی کتیبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

بەری کۆمەڵیان لە پیاوان خاڵی ئەوێ.
- ئەی نابینی سەدان تاریک فکری نوێخواز
ئەورووکێنە خواناسێکی چاخی پیاوان
که هەزمی کەن؟
که بیگۆڕنە رەنگی خۆیان؟
ئەڵێی شارە مێروولەن و
لە جەستەی فیلێک ئاڵاون
بۆ وەی بیخۆن.-

ئەمەوێ لەم دۆزەخەدا
تاوێک بتبەمە تەماشای دونیای پیاوان،
بتبەمە سەیری نەبەردی دوازدە سوارانی مەریوان:

لەشکرێک هاتووە بێئەژمار
ئەڵێی شاری میروولەیە هەڵئەقوڵێ
ئەڵێی پۆلی کوللەیە کە بەری ئاسمانی تەنیوە.
بێدەنگ هاتوون،
تەپیان داوەتە سەر پاتەخت.
دەرفەت بۆ هیچ تەداروکاتێک نەماوە...
«پادشای بابان ئاگادار کەن!...»
شا خەوتووە.

کەس ناوێرێ رایچڵەکێنێ.
پێشخزمەتێک تەعیین ئەکەن
بە ئەسپایی قامکی لاقی شا ئەگوشێ:
«پادشا! پادشا!
چیە خەوتووی؟ سپای دوژمن گەیشتە سەرمان.
هەستە گەورەم...
ئاخر فکرێک، تەگبیر کردنێک، تەداروکێک!!»
شا چاوەکانی هەڵ دێنێ،
هێشتا خەو بەری نەداوە،
نیوە خەوتوو و نیوە وریا
وەڵامی ئەو ئەداتەوە:
«ئەی باشە بۆ ئێوە پیاو نین،
وا خەو لە من ئەزڕێنن؟!»
پاشان خپ ئەخەوێتەوە.
سەرۆکانی سپای بابان
مێشکیان یەکجار رچی داوە.
مەترسی دوژمن زۆر سەختە،
سپای دوژمن بە مەزەندە دوازدە هەزار کەس زیاترە،
بەم دەم و دەست و پەلەیە
یەک لە چواری ئەم ژمارەش
بۆ ئێمە تەداروک ناکرێ.

ئایەت ترین پێگەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

تەداروک کردنی چی، دوژمن تەپی داوەتە سەر ئێمە،
بەر لەوەی کە پەل ببزێوین، دامان ئەگرێ!
چارە چیە؟...

با پاڵەوانانی ئێمە
بۆسەیێک* بۆ دوژمن دانین،
بەشکوو هێندێ بیخافڵێنن
هەتا خۆمان کۆوە ئەکەین.
ئەم تەگبیرە پەسەند ئەکرێ.
گورڕەیێک لە پاڵەوانەکان هەڵ ئەسێ،
بۆ نەبەرد ئامادە ئەبن یان بۆ بەزم؟!
ئادەی کورگەل
قوربانی دەس و بازووتان
وولات چاوی لە ئێوەیە.
رووزەردی لای شامان نەکەن!
ئێوەن رەوە ئەپارێزن!
ئێوەن کۆڵەکەی سەربەستین!
بە سەد سووزن گاسنێکی* لێ بە دی نایێ،
بە هەزار بۆرە پیاو کاری پیاوێک ناکەن.
هیممەتی بەرزی پیاوانە کە سێبەر ئەکا لە رەوە!
لە ژێر سایەی پیاوان دایە کە گەل ژیان بە سەر ئەبا!

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

لە ژێر سایەی پیاوان دایە ئاو لە کانی هەڵ ئەقوڵێ،
رووەک سەر لە خاک دەردێنێ،
مەڕ و مانگا شیر دائەدا!
بە زەبری دەسی پیاوانە دوژمن تەماح لە خاک ئەبڕێ،
تەماح لە ماڵی گەل ئەبڕێ!
هیممەتی بەرزی پیاوانە ئەبێ بە نان و ئاو بۆ گەل!
هەیبەتی پیاوانە ئەبێ بە دادگەری لە ناو کۆمەڵ!
ئیسار و لە خۆ بووردوویی پیاوانە کە
ژیان ئەبەخشێ بە رەوە!
کێ سەرچاوەی ئیساری پیاوان ئەناسێ؟!
شەرەف و گەورەیی نەبێ
چی وا ئەکا کە پیاوێک لە خۆی ببووری؟!
تاریک فکری مودێڕن نیە
کە ئاخوڕەکەی بەشێک بێ لە مەڕامەکەی،
کە چاوی لە شۆرەت بێ بۆ دەنگ وەرگرتن.
چاخی مودێڕن نیە کەوا
دەروون ناسی فرۆیدی و یوونگی هەڵ بسێ
لە سەر تەوەرەی پاش و پێش
شیکاری بکا بۆ رۆحی بەرزی پیاوان.
تاریک فکری دەم درێژی مارکسی لینینی لێ نیە
کە شەرەف و گەورەیی بە

ئاییت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

تامی لەوەڕ لێک داتەوە.
کێ ڕۆحی پیاوان ئەناسێ؟!
هەسی پیاو بە چی ئەبزوێ؟!

مەعشووق دیلە چۆڵبڕێکی* بەیتەشەی* حەکەدار نیە
کە ناولنگی قیبلە بێت و
هەوساری گشت هەس و نیەسی* نێری پێ بێ.
مەعشووق بوتی مودێڕن نیە
کە مانایێکی درۆیی ببەخشێ بە
ژیانی بێ‌مانای نێرێک.
مەعشووق، ڕووسووری پەردەی خەڵوەتە
کە هەموو بوون و نەبوونی بەستووەتەوە
بە گەڕانەوەی پیاوەکەی.
بە بێدەنگی و بە نهێنی
هۆنە هۆن فرمێسک ئەڕێژێ.
دەس بە دووعا پەنا ئەباتە بەر خودا،
کە پیاوەکەی بپارێزێ.
لە ناخی دڵی کەیلی دا
بەستە و لاوک ئەهۆنێتەوە.
مەعشووق، خاتوونی قەڵای دمدمە،
بەر لە گیرانی قەڵاکە

ئایەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

لە سەربانی قەڵاوە خۆی هەڵئەدێرێ
تا نامووسی سەرۆکی کورد بپارێزێ.
مەعشووق، دایکە
لە داوێنیا بەچکە شێر پەروەردە ئەکا.
پاڵ و پشتی مەعنەویش خۆ
فەیلەسووفی هاوجنس بازی ئایدزی نیە،
شاعیری تەریکە مانای بێهەوسار پیایا هەڵ ناڵێ،
پاڵ و پشتی مەعنەوی ئەو شێخەیە کە
شێر زین ئەکا.
دەس بە دەمی هەژدیهای پیاوخۆرا ئەکا.
گوزارشت لە نهێنیەکانی غەیب ئەکا.
شێت ژیر ئەکا.
لە سەر پێگەی فەقری زوڵاڵ،
فەقری خاڵی لە حیرس و ئارەزوو و حەسەد،
وەک سەمەندەری* ئاوورخۆر
بە قووتی نوور بەڕێ ئەچێ.

چیە کەوا هەسی پیاوێک ئەبزوێنێ،
چیە پیاوێک هەڵ دێنێ لە سەر ئەوەی کە خۆی بەخت کا،
شەرەف و گەورەیی نەبێ؟!
ئەو شتەی کە بۆ دنیای مودێڕن نامۆیە.

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ئادەی کوڕگەل
قوربانی دەس و بازووتان
ڕزگاری بەسراوەتەوە بە هیممەتی بەرزی ئێوە.
ئەم شەڕە شەڕی شەڕەفە
نەبەرد نەبەردی پیاوانە...
سەردانەخەن!

دوازدە کەس دێنە پێشەوە.
بڕیار ئەدەن لە دوازدە لاوە بە تەنیا
هەر کامێکیان بە نەعرەییێکی شێرانە
بنێنە ناو سپای دوژمن...

وەک جۆقێک* شێر ڕوو لە سپای دوژمن ئەکەن.
سپای دوژمن
وەک پۆلێک مەڕ پەلی هەڵ خستووە* و بڵاوە
کە لە ناکاو
وەکوو گەلی گورگ لی دابێ
لە دوازدە بەرەوە تێکەڵ
بە خۆڵ ئەکرێ.
لە یەکەم ساتی هەڵمەتا

ئاییەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

سپای دوژمن وا ئەشڵەقێ، وا ئەشڵەژێ،
هەر ئەڵێی دوازده سپایە کە لی داوە.
تەنیا ساتێک خۆ ڕاناگرن،
ڕوو وەرئەگێ-ڕن و هەڵدێن.
تەنیا ساتێکی پێ ناچێ
کە پەڕاوێزی ئەو سپا زەبەلاحە
هەڵئەوەشێ و یەکجار تەفر و توونا ئەبن.
کە شای بابان دێت و هێزی یارمەتیدەر ئەگەیێنێ
لەشکرگای دوژمن لە مێژە
کە پێپەستی
سوارچاکانی دوازده سوارەی مەریوانە.

١٣٩٧/٢/٢٧
بۆکان

ئاییتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

«هەتاوی خومەین»

سەر هەلێنە کاکی ئەمن بڕوانە ئاسمانی خومەین
ئەو هەتاوە چیە کە وا تیشک ئەخا لە بانی خومەین

زولماتی رۆژاوایی رۆی لە رووی وولات لەو دەمەی ڕا
هەتاوی رۆژهەلات هەلات لە بان و گوێسوانی خومەین

گومڕایی و دلڕەشی رەوی، دێو و درنج تەکینەوە*
بە نووری هەنگاوەکانی مەئمووری یەزدانی خومەین

وەحشیگەری و دلڕەقی بوو بە ئونس و بە ئینسانییەت
گیان ئەبەخشێ بە گشت جیهان ئەوین و ئیمانی خومەین

ئیسار*و لە خۆ بووردوویی و فەنا و خۆ بەخشی و شەهادەت
ببینە گەر تۆ ئەتەوێ مەرامی ئینسانی خومەین

چاوی عالەم لێل ببوو بە بزر بوونی نووری خودا
خودای بزر دۆزرایەوە بە نووری چاوانی خومەین

ئایەتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

پڕ و پووچی و بێ مەڕامی و نارەسەنی و داڕزاوی
بوو بە ژین و پشکووتن و هەڵچوون و تۆ فانی خومەین

ووشکەڕۆیی* و قاقڕی ئەم بیابانە دڕکەزارە
بوو بە زەمەند و جارە گوڵ بە ڕێژنە بارانی خومەین

شەتاو* و رووبار و زرێ ووشک ببوون هەتا ئەوەی
سەرچاوەکان تەقینەوە لە بەری کوێستانی خومەین

حەق وایە کە گسک بدەی بەمژۆڵی چاو ریگاو بانی
تووتیایە* بۆ چاوی نەخۆش تۆزی ریگاو بانی خومەین

ستەمگەری خوێن خۆری دڕ ووڵاتی جێ هێشت و هەڵات
لە دوورەوە ئەلوورێنێ لە دەوری کۆتانی* خومەین

ملهوڕانی لە خۆ بایی سەرنەوی بوون سەر هەتا خوار
مەزەی زەبوونییان چەشی لە عیززی شایانی خومەین

یەخسیر و کۆیلەی ئەم خاکە سەری قەدریان هەڵێنا
فێری باوەڕ بە خۆیی بوون لە فکر و بورهانی خومەین

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

راگیرا تاڵان و بڕۆ لە سەر ماڵی موسوڵمانان
حەق درا بە حەقداری خۆی بە دەس قانوونزانی خومەین

هەژارانی بێ بەش لە نێعمەت و نەوا* بووژانەوە
لە سای فەقیر پەروەری ئەو باوکی دلۆڤانی* خومەین

شەپۆلی بێداری بزووت هەموو دونیای ئیسلامی گرت
بوو بە تۆفان هاواری ڕێبەری موسوڵمانی خومەین

سەرۆکانی خۆفرۆشی بە کرێ گیراوی ئیستیعمار
لەق بوو جێیان بە هیممەتی مورشیدی عیرفانی خومەین

سنووری دەسکرد بەزی بە شەپۆلی مەیلی یەکیێتی
تەواو تۆقیوە ئیستیعمار لە شێری مەیدانی خومەین

هێق کراوە لە دەمی حەز یای گڵاوی ئیستیعماری
نەوت و کان و حا_سڵات و سەروەت و سا مانی خومەین

هەرچی زەبوونییان کێشا موسوڵمانان لە دەس کافر
کرا بە عیززەت و شەرەف بە قەدر و ڕێز نانی خومەین

تایبەترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

سەرۆکانی ئیستیکباری تەقە لە مێشکیانەوە هات
لە گەروویانا گیری کرد وەکوو سەگ ئێسقانی خومەین

چەق و لوور و حەچە حەچ و ناڵەو هەرا جیهانی گرت
کار و پیشەیان وەڕینە بە ساحە و ئاستانی خومەین

شەیپوری دەججاڵە پڕوپاگەندەیان گوێی پێ مەدە
فریوی شەیتانە لەبۆ تەحریفی* نیهانی* خومەین

تف بکە لە خەتتی نیفاق دۆڕاوی چاوچنۆکی سووک
خوێڕین و نۆکەرسیفەتن نەیارانی گیانی خومەین

عەسای مووسات لە دەسدایە مەترسە لە بەرەی کوفر
خامنەای هاروونە بۆ مووسایی عیمرانی خومەین

«بگو حُسین حُسین حُسین، همّت آن شاه سِراج
روشنی و پرتوِ آفِتاب تابانِ خُمین»

کوردە سووتای بە ئاووری قەومپەرەستی جیهانی نوێ
برایەتی دینییە چار، روو بکە لە دیوانی خومەین

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

تا کەی گەرەکتە دانیشی ئومێد بە لوتفی ئیستیعمار
دووگ بە گو-رگ مە_سپێرە، وا ئەمن و ئا مانی خومەین

چاوەڕوانی مرۆودۆسیت لە شەیتانە هەژارەکە؟
نەتدی کە چۆن ریسوا کران بە فووی قارەمانی خومەین؟

دێموکراسی رۆژاوایی ئازادی کۆدەتا و تیرۆڕ
مافی مرۆو داگیرکەری، شاهیدە دادوانی خومەین

بۆکان
١٣٩٧/١١/١٤

کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

پێشکەش بە ئاسانەی مەرقەدی پیرۆزی شاهی ئەولیا ، حەزرەتی شێخ محەممەد عوسمان سیراجەددین نەقشبەندی سانی (قدّس سرّه الشّریف)

«تاسەی هیجران»

جیهانی بەدعەهد ستەم کارییە
گوزەری رۆژگار دەردەدارییە
چەنێ جەزرەبە لە ئێشی هیجران
چەنێ تەحممول ئەم خەمبارییە
وەک هەتیو بێبەش لە سایەی پدەر
ئەم بێپەنایی و خاکەسارییە
بێبەرگی دەروون، رووت و قووتی دڵ
کوێرە کوێر لە رێ ، بەم لاسارییە*
یان مەعناجۆیی بەکوێرەوەری
تەعینی هەدەف بەم ناچارییە
ترسی لاڕێ بوون لە ڕێی موستەقیم
هەڵدێران لە زەرد* بەم یەکجارییە
ناشارەزایی لە رێگەی سولووک
داماان لە ملە* بەم دژوارییە
پەرتەوازەیی* لە ڕێی نان و ئاو

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ئینزیوا و خەڵوەت بەم نالەبارییە
ملخێش ملخێشی* ناتەبا و نەیار
جەوری حاسیدان ئابەم هارییە
نالەی دەروونم گەیشتە ئاسمان
کێ دەوای کا ئەم کۆڵەوارییە؟
ئازیز چەند سەختە دووری سایەی تۆم
لــە بەر یەک دەرهات گشت رایەڵ و پۆم*

دڵ بێقەرارم، دڵ بێقەرارم
گڕە گڕی شەوق بڕی قەرارم
وەختە گیان دەرچێ لە ناخی دەروون
مەکۆی ئاگرە هەموو دەمارم*
ریققەتی ئەوین بڕی هەناووم*
مەرهەمێ نیە بۆ دڵەی زامارم
گێژەڵووکەی شەوق یەکجار لوولی دام
دەریای جۆشانم نیە کەنارم
وەختە پەڕ دەرکەم بفڕم بەرەو عەرش
عاشق و مەحوی گشت بەرد و دارم
کوا مەجال هەی داد وەکوو بایەزید
نەعرەی مەستانە بێتە سەرزارم
مخابەن چاخی* بایەزید نیە

Designed by: Emin Şabazi

کە بە مەیلی خۆم شل کەم هەوسارم
چاخی بەدخواییە و تەوتیئە و تۆمەت
گیرۆدەی بەند و داوی ئەغیارم
ئەبی حیفز کەم هەموو ئەسرارم
لە ترسی نەیار خۆم دابشارم
پڕووزەم بابردی* ئازیز بەیەکجار
پەنگاوی دەروون یەکسەر کرد هارم
تەشەنای شەـوق مەر* تۆ چاری کەی
حــاڵی جونــەیدی مەر* تۆ باری کەی

بۆ لای کێ بەرم سکاڵای دەروون
چەرخی* بەدرفتار کردمی زەبوون
چە چاخێ* گەندە ئەم چاخەی* ئێمە
لە هەر لا زاڵن فیرعەون و قارۆون
رۆحی سەهیوونیسم زاڵ بوو لە جیهان
گشت عالەمی کرد بە تەپکی سەهیوون
شیرک و کوفر گرتی هەموو رووی زەوی
شەکک و رەیب بوو بە نەخۆشی تاعوون
سەد فتنە هەڵسا لە پەردەی نیفاق
تەعالیمی دین بووە بە مەعجوون*
داعش حاکمە لە دونیای ئیسلام

ئایبەتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

وەهابییەتە ئەمین و مەئموون
لەوەڕان رەسمە، جنسییەت باوە
پیاوی رۆژگارن موخەننەس*، مەئبوون*
کۆمەڵی تەنی رەوەی بزن و مەڕ
ئینسانیەت مەهجوور، پیاوەتی مەغبوون
حیرس و تەمەع و بەغیلی و حەسەد
ناو و شۆرەت و پلە و پایەی دوون*
دەسیسەگەری و یەکتر پاش قول دان
غەدر و خەیانەت بو-ون بە قانوون
گـەورەیی و شەرەف بوو بە کیمیا*
پیاوان غەریبن سا لە رووی دونیا

غوربەت ئای غوربەت، شای غەریب نەواز
لە غوربەتی تۆ با شین بکەم ساز
چە جەوریکت چەشت لە بەرەی کوفر
لە سووره زرتە و لە سیاسەت باز
چ کەسان هەڵسان بە ناوی خەڵک
نە سەری توور بوون نە قنچکی پیواز*
نە عەقل نە سەواد نە ئوسوول و ئەخلاق
نە ناسنامەییک، نە باز بوون نە قاز
کاڵ و کرچ و زەق، بێڕا و بێتەگبیر

ئاییتترین بنکەی کتیبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

گەمەی دەس زلهێز، ناساز، بەلەنگاز*
دەرکرای لە ماڵ، لە مەئوای مەئلووف
تەرکەنەی* زێد* و وەتەنی پڕڕاز
ئەنجام لە غوربەت سەرت نایەوە*
گەلی موریدان مانەوە بێناز
خانەقا مەترووک، خانەدان بەرباد
مورید و مەنسووب هەموو پەرتەواز*
حەقن گەر کۆ کۆ خوڵ بکەین وەسەر
حەق ئابەم جۆرە قەت نەبووە لاواز
ڕۆحی هەورامان دەر چوو لە جەستە
حەسرەت بار دیدار گیلان تا شیراز
بە قوربان مەرقەد دووره وڵاتت
هەر ما تەسەڕڕوف بەدەسەڵاتت

ئازیز ئەر دیدار کەوتە قیامەت
چەرخی بەدکردار هێنای نەهامەت
هەر ماوە ڕێگای پێوەندی ڕۆحی
تەسەڕڕوف ماوە لە بۆ هیدایەت
سا دەخیل ئەی شای دەسەڵاتداران
درێغ مەفرموو نەزەر عینایەت
هەوسارم بگرە ڕێنوێنیم کە

Designed by: Emin Şabazi

مەهێڵە ببم تووشی نەدامەت
گەر چەواشە بووم*، لام دا لە رێگە
یان دامام لە ملەی* سەختا بێتاقەت
دەربازم بکە تێم بپەڕێنە
بە واقیعە*، خەو، ئیلهام، کەرامەت*
ئەمانم بدە، مەحفووزم بکە
وا ها-تمە ژێر ئاڵای ویلایەت
من سەگی خۆتم رێگای درگام بە
نیشانەم بکە بە ئاڵقەی تایبەت
پەناهم بدە لە نەفس و شەیتان
هەتا دەمی مەرگ، پەنای سڵامەت
تەنیام مەهێڵە تا عەرسەی مەحشەر
لە بەرزەخیشا بمکە حیمایەت
ئازیز شەرت تەنیا عەرسەی مەحشەرە
مـەحشـــووریی ئـەتـۆ رزگـــاریدەرە

دەردێکم هەیە شای دەردئاشنا
وەک عەزابی قەبر من عەزاب ئەدا
دەردی من دەردی ئەم نەتەوەیە
کە تاوانەوە سەری لێ هەڵدا
لە خێڵی گەشەی رۆ-ژگار لەدواین

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

بێ خوێنەواری و گێژ و ماخولیا
گشت سەرگەردان و گشتی دووره دڵ
گشت پەرتەوازە* و گشت سەر بەهەوا*
لایی کۆمۆنیست لایی وەهابی
چی زەق و رەقە لای ئێمە رووی دا
هەر نەزانکاری ووردە تاریک فکر
هەر کۆلکە مەلا، هەر کوێرە میرزا
عالەمی ئیسلام لە جێی خۆی بزووت
بۆ بووژانەوە یەکپارچە هەڵسا
ئەو تازە هاتووە خۆی ئەخونچێنێ
کە بچێتە ژێر ئاڵای رۆژاوا
سا ئامان سادەی مەگەر تۆ بیکەی
دەسێ لە غە-یب بێنیتە ئارا
سا دەی هیممەتێ زیائوددینی
یان کەراماتێ وەک شاهی عەلا
بەشکوو تولووع کا تاوی هیدایەت
ئیئتیلاف قـولـووب بکـا سیرایەت

بۆکان
١٣٩٧/١١/١٧

تایبەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

«شێخ مەحموودی نەمر»

سەرەتای چاخێکی* نوێیە.
دێوی حەوت سەری ئیستیعمار
دوای شەڕە سەگی ناوخۆیی،
هاتو-وەتەوە بە خۆیا و
خەریکی میرات بەش کردنە.
رۆژهەڵاتی ناوین وەکوو
کەلاکی چەوری نەچیرێک
لە ناو مەیدانا کەوتووە و
ووڵاتانی ئیستیعمارگەر،
پچڕ پچڕ،
هەر یەک قوڵاخێکیان* گرتووە و
رایئەکێشن بۆ لای خۆیان.

رووالەتی نیزامی عالەم گۆڕاوە،
ئیستێعمار بە بەرگی نوێوە و
بە روخسارێکی تازەوە
هاتوەتە ناو مەیدانەوە.

نایابترین بنکەی کتێبی کوردی
Designed by: Emin Şabazi

چەکی شەڕی
لە ژێر لفکەی هەوساری شارستانیەت* و
کۆت و شەڕواڵی ڕێک و پێک شاردووەتەوە.
شێتی نەتەوە پەرەستی و
بێ سەرە و بەرەیی جنسی و
عاسی بوون لە حەق تەعالا و
پشت گوێ خستنی ئاخیرەت و
بە ماک* کردنی لەوەڕان و
دڕندەیی بەرژەوەندی تاکە کەسی،
بە دیاری هێناوە بۆ لای
کۆمەڵە ڕۆژهەڵاتییەکان.
ئیتر وەکوو چاخی پێشوو
شێوەی گورگی کەڵپە تیژ و
یەکانەی* شفرە* درێژی
پێوە نیە.
ئەمجارەیان یەکجار بووە بە ئیبلیس و
لە جیاتی زەختی سەربازی
پشتی بەستووە
بە داگیر کردنی مێشک و دڵ.
پشتی بەستووە بە فریو و گەڕ* و پیلان.
لە جیاتی دابەزان-دنی دەسەی شەڕکەر

ناوەندی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

هاتووە پیر و لاوی وولّات
بێ حەق و مزد*
بکاتە گیان فیدا و سەرباز
بۆ بەرەی خۆی.
هاتوە لە جیات سەرکردە و قۆمانداری* خۆی
زەلامانی سەر سپاردووی
خۆجێیی دابمەزرێنێ
بۆ بە دەسەوە گر_تنی
هەموو کار و باری وولّات.

لە هەر چوار بەری ناوچەکە،
لە باکوور و لە باشوور و
لە رۆژهەلّات و رۆژاوا
هەرا بە-رز بووەتەوە.
لە هەرچوار لا
روخسارگەلی* ئیستیعماری
بوونەتە پێشەوا و رێبەر.
بوونەتە مەیداندارانی سیاسەتی سەردەمی خۆ.
چرە و گورە و غەلّەبەیە*.
پەلە پەل و هەلّپە هەلّپ و
مل بادان و ئاژوان و سەر پێوە نانە.

تایبەترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

رۆحی شەیتانی ئیستیعمار چووەتە جەستەیانەوە و
لە ناکاوێک راچەنیون، راپەڕیون.
چەواشەن* و بێ قەرارن.
بە دەس و پاوە بەند نابن.
ئەڵێی مەحشەر بەرپا بووە،
نازانن کە لە ڕاسییا
ئەوە دەجاڵە هاتووە.
بناغەی سیاسەتی رۆژ، قەوم پەرەستییە.
پانیسمی قەومی هار و دڕ،
رەگەزپەرەستی پەتی و تۆخ،
لە گشت لایێ ئەوا برەوی سەندووە.
لە گشت لایێ
چەند بەرەکی و
ئاژاوە و پەرتەوازەیی* و دیانە چیرە*
هێنراوەتە ناوانەوە.
نە ئینسانەتی و نە ئایین،
نە جوگرافیا و نە فەرهەنگ و
نە رەگ و ریشەی مێژوویی،
نابێتە هۆ بۆ یەک گرتن،
دەرەقەتی پانیسم نایێ.
سەرکردە گەلی پانیستی،

ئایەت ترین بنکەی کتیبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

پێشەڕەوانی مەرامی ڕەگەزپەرەستی،
قارەمانانی نەتەوەن.
ناوی زلیان لە خۆ ناوە:
یەکێک بە باوکی قەومەکەی ناو دەر ئەکا.
یەکێک ئەبێتە هەتاوی فڵان رەگەز.
یەکێکیتر ووڵاتەکەی وەکوو ملکی باو و باپیر
بەناوی بنەماڵەکەی ناودێر ئەکا.
پێشبڕکێ و ململانێیە
کە هەر کەسە بە نۆکەری
ووڵاتێکی ئیستیعمارگەر
ناونیشانی قەومی بەرتر*
بۆ قەومی خۆی دەسەبەر کا.
کێ نۆکەرترە بەرترە*.
لە سەر گەڵاڵەی رۆژئاوا
نەتەوەگەلێکی دەسکرد دائەمەزرێ
نەتەوەییک کە لە سەر هیچ بناغەیێکی ئاشکرا
دانەنراوە؛
نە رەگەز و نە زمان و نە جوگرافیا،
نە فەرهەنگ و نە باوەڕی دینی هاوبەش،
نە مەڕام و عەقیدەیێک،
نە پرسێک بە خاوەنەکەی.

Designed by: Emin Şabazi

سنوورەکان بە خواستی ئیستیعمارگەران
دیاری ئەکرێن.
سنوورگەلی ئیستیعماری بێ بناغە،
کۆتی ملی سنوورپارێز!...

لە کوردستان شێخی نەمر سەرکردەیە.
«شێخ هاوارە! شێخ هاوارە!...
لە نیزامی نوێی جیهانا
وا خەریکین دوا ئەکەوین.
لەم بەر و لەو بەرمانەوە
گشت قەومەکان
پێوەندییان بە وڵاتانی پێشکەوتووەوە بەستووە
وا هەموو نەتەوەی نوێیان پێک هێناوە.
هەر کەسێ لە لای خۆیەوە
لە تەپڵی بەرتری* قەومی ئەدا بۆ خۆی.
گشت باووشیان کردووەتەوە
بۆ شەپۆلی شارستانییەت.
ئێمە هەر وا پەرتەوازەین*.
بەشکوو مشووری*، تەگبیری.
سازان لەگەڵ وڵاتێکی دەسەڵات دار.
ئەم هەلەمان لە دەس بچێ،

ئاڵیەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

تازە کارمان زۆر دوژوارە.»
شێخ نوقمی خەم و پەژارە،
بە پەرۆشی* رائەمێنێ و
هێدی و لە سەر خۆ دێتە گۆ:
«کار دژوارە!...
ئەم خولەی رۆژگار خولێکی پڕمەترسیە.
نیزامی عالەم تێک چووە و
بە راسایی* گەندەڵ بوونا ئەڕواتە پێش.
ئەم مەندە بۆرە* ناحەزە ئورووپیانە
کە سەریان هەڵداوە و هاتوون بۆ ئەم ناوە،
هێچ خێرێکیان لە ناوچاوانا نابینرێ.
ئەم ئازادیە رۆژئاواییە
ئازاد بوونی یەخسیر و کۆیلەیان نیە،
بۆنی وەحشیگەری لێ دێ،
رەنگی کوفری پێوە دیارە.
کەس لە کەس و بێ سەرە و بەرەیی پەتیە.
ئەم شارستانەتییە نوێیە
بە هیچ بارێ، ئینسانی نایێتە بەر چاو.
ئەم بۆرانە خێر ناخوازن بۆ من و تۆ.
ئەمانە رێوی فێڵبازن
گور-گن و لە پێسی مەڕان.

ئایبەترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

من ئەمانە باش ئەناسم؛
هەر ئەو دەس درێژی کارەی دوێنێ و پێرێن
کە بە زەبری سەرباز و چەک
هێرشیان ئەکردە سەرمان
بۆ داگیر کردنی وولاتمان،
بۆ گرتنمان بە یەخسیری و بە کۆیلەیی.
کوا لە کوێ و لە چ دەمێکا
زاتیان گۆڕا و بوون بە خێرخواز؟
کوا چیان بە سەرا تێپەڕی
کە لە ناکاو
لە گورگی هار و دڕەوە
گۆڕان بە مزگێنیدەری ئینسانییەت؟
هەر ئەونەیە کە فڕۆکە و
تێکنۆلۆژی جۆراوجۆریان ساز کردووە،
ئەنا زاتیان نەگۆڕدڕاوە.
ڕاست ئەوێ
لەمە زیاتر بە زەبری چەک و سەربازی پیان نەئەکرا
بۆیی هاتوون ئەم ڕێگایان گرتووەتە پێش.،
ئەگینا مەڕامەکەیان هەر داگیر کردن و تالانە،
هەر بە کۆیلە و بە یەخسیر گرتنی ئێمەیە.
بناغەی نیزامەکەیان

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

لە سەر درۆ و لە سەر فریو دامەزراوە.
ئەوانەی وا هەڵفریواوون بەمانە
ناچیزەن و نارەسەنن،
ئاسان خۆیان دۆڕانووە.
بەرترییێکی بە نۆکەری ئەمانە دەسەبەر بکرێ
سەرشۆڕییە نەک بەرتری*.
قەومپەرەستی و نەتەوەخوازی شەیتانییە.
ئەی کە وایە مرۆوایەتی چی لێ دێ؟
نەتەوەییێکی هار و دڕ
کە ببێتە پەتا و بەڵا بۆ گیانی نەتەوەکانیتر
گەلی گورگە، دڕندەیە.
ئاژەڵە، پۆلی بەرازە.
کوا مرۆوە؟!
کەسێکی کە لە جێی ئەوەی
خەبات بکا بۆ رزگاری بەرەی مرۆو
هەموو هەوڵ و تێکۆشانی
سەر خس-تن و زاڵ کر_دنی نەتەوەییێکی تایبەتە
دیارە کە زیددی بەشەرە!
ئەی باوەڕی دینی ئێمە چی بە سەر دێ؟
جوابی خودا ئەی دەسا چۆن بدەینەوە؟
من وەکوو سەرکردەییێکی موسوڵمانان

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

خۆم بە بەرپ-رس ئەزانم
لە بەرانبەر
دابین کردنی نان و ئاو و ئاسایشت و ئازادی بۆ
هەموو قەوم و نەتەوەییێکی موسوڵمان
خۆم بە بەرپ-رس ئەزانم
بەرانبەر بە
دابین کر_دنی یەکسانی و برایەتی
بۆ گشت قەوم و گشت رەگەز و
هەموو چین و ئەندامێکی
ئەم کۆمەڵگای ئیسلامەتییە.
بەرانبەر بە پاراس-تنی
زمان و فەرهەنگی هەموو
نەتەوەییێکی موسوڵمان.
بەرانبەر بە رەزامەندی
هەموو تاکێکی موسوڵمان.
هیچیان لە هیچیان زیاتر نین.
هیچیان لە هیچیان کەمتر نین.
قەومپەرەستی مەڕامێکی شەیتانییە.
ئەمانە هەموو سەوقاتی
جیهانی کوفر و بێدینیە.
ئەم زلحوورتە ناحەزانە

ئایەتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ئەم بۆریلکە نامۆیانە
لە هەر وولّاتێک زاڵ ببن،
پەڕاوێزی نیزامی کۆمەڵ ئەپسێنن،
هەموو شتێ بەرئاوەژوو ئەکەنەوە،
قاچ ئەکەن بە سەر، سەر بە قاچ؛
گەورە پیاوانی لێ هاتوو ئەنەوێنن و
کار ئەسپێرن
بە خوێڕیلکەیانی سەرچڵ*،
بە هەرچی و پەرچی و هیچ و پووچ.
ئەمانە بچنە هەر شوێنێک
هەموو بەها مرۆویەکان رەنگ ئەگۆڕن؛
گشت رەنگەکان کاڵ ئەبنەوە،
گشت خواردنەکان چێژی خۆیان لە دەس ئەدەن،
دایک لە رۆڵە نەبان* ئەبێ،
مەعنەوییەت پشت گوێ ئەخرێ و
لە خۆ بووردن وە لا ئەنرێ و
محیبەت سارد ئەبێتەوە و
دوورە دڵی و بێ باوەڕی
لە ناو خەڵکا ریشە ئەکا و
غەدر و خەیانەت و کینە
بە جارێ برەو ئەسێنێ.

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

باب بە سەر کوڕەوە ناچێ.
هەڵپەرەستی و بەرژەوەندی تاکە کەسی و
پارە و لەززەت
ئەبن بە نرخگەلی پیرۆز.
هەر مرۆوێک وەکوو جۆگەیێکی بچووک
لە گێژاوی ناخی خۆیا پەنگ ئەخواتەوە و لێڵ ئەبێ،
قەوزە ئەگرێ و لیخن ئەبێ،
رێ دەر ناکا بۆ لای رووبار،
دەرناچێ بچێ بۆ دەریا.
هەموو کەسێ بە دەس خۆیەوە گیر ئەکا و
هەناوی* خۆی پێ ژیر نابێ.
بۆ ئارام کردنەوەی خۆیان
پەنا ئەبەن بۆ ئێفیوون* و ماددەی سڕ کەر
پەنا ئەبەن بۆ ئەلکول و بۆ فووتبۆڵ و شۆوی سیکسی و
بۆ مۆسیقاگەلی شێتانە و
بۆ هاوار و زیڕە و هەرا.
مرۆو لە سرووشت ئەتۆرێ و
سروشتیش لەو نەبان* ئەبێ؛
هەموو شتێ هەر ئەبێ بە شتی دەسکرد،
نانی دەسکرد، ئاوی دەسکرد،
لووت و گوێچکە و چاوی دەسکرد،

ئایەت ترین تۆڕی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ڕۆحی دەسکرد، گیانی دەسکرد. ناوی دەسکرد.
مرۆو ئەبێ بە بووکەڵەیێکی نایلۆن
یان قاپووڕێکی تەنەکە.
خۆشەویستی کوا لە بەینی دوو تەنەکەدا هەڵ ئەدا.
ئەم زرتە بۆرانە هەنگاو بنێنە ناو هەر وڵاتێک
ڕەنگی ئاسمانی ئەگۆڕێ،
هەتاو و مانگ لە ڕووی ئەو خاکە ئەتۆرێ...
هەر نەتەوەیێک ئەم کرمە بچێتە ناو جەستەیەوە
تازە هەرگیز ڕەنگی سڵامەت نابینێ.
سەربەستییێکی لە سێبەری ئەمانەدا سەقام بگرێ
سەربەستی نیە زیللەتە.
ئەو نەفامەی بای ئەمانەی لە قولایە
هەر چی بیکا بێ بنیادە،
وەکوو بڵقی سەر ئاو وایە،
بەزوویی ئەپووچێتەوە.
من مل نادەم بە پیلانگێڕی ئەمانە.
ئامانجی من بەر لە گ شتێ
دەرکر-دنی ئەمانەیە...»

شێخ لە ئینگلیس ئەڕاسێ
ئیستیعمار بەم بزوتنەوەیە ئەتاسێ.

Designed by: Emin Şabazi

هۆدەی فکری ئیستیعمارگەران بەرپایە،
ئەبێ چارەی بنەڕەتی بۆ کوردستان بدۆزنەوە:
«رۆژهەڵات و رۆژاوا و باکوور و باشوور
سەریان داخست و تەسلیم بوون،
هەمویان زۆر بە ئاسانی کەوتنە داوی گەڕی* ئێمە،
وا مەست بو-ون ئاستەمە کە بەم زووانە بە خەبەر بێن،
بەڵام ئەم کەللەڕەقانە لەم بەینەدا
حیسابیان گەلێ جیاوازە.
ئەمان لە هەنەرانەوە* نەهاتوون بۆ ئەم وڵاتە،
لانی کەم سێ هەزار ساڵە لە سەر ئەم خاکە نیشتەجێن.
ریشەیان لە بنیادی ئەم شاخە سەر بە تەمانەیان
مەحکەمترە.
ئەمانە نەتەوەییێکی پڕ لە ڕازن.
نە هەرگیز هەڵساوون بەوەی
کە خاکی قەومێکی دیکە داگیر بکەن،
نە قەت رازی بو-ون بەوەی
بە تاڵان و بە کوشتاری کەسانیتر بەڕێ بچن،
نە هەرگیز هیچ داگیرکەرێ
توانیویەتی
وورەیان تەواو پێ بەردا و بیانڕووخێنێ.
نە زەختی هیچ دەسەڵاتێکی بێگانە

توانیویەتی
تا ناخی کۆمەڵگاکەیان
رەخنە بکا و بیان دۆڕێنێ.
نە قەت وازیان لەوە بووە
کە حوکوومەت بکەن بە سەر نەتەوەکانی دیکەدا.
نە هەرگیزیش حوکوومەتی زەبەلاحی وایان بووە
رایان بێنێ بۆ نۆکەری و خزمەتکاری.
دایمە لەگەڵ سەرکردەکانی خۆیانا
هەواڵ و برادەر بو-ون.
هەمیشە نانی ئارەقی ناوچاوانی خۆیان خواردووە.
بە کەم قنیاتیان کردووە و
بە سەربەستی ژیانیان ڕابوواردووە.
ئازا و بووێر و سەرسەختن.
هەڵس و کەوت و کردەوەیان
لە بەرچاوی مە نامۆیە و بۆ ئێمە پێش بینی ناکرێ.
لە هیچ قالبێکا ناگونجێن.
هەر شێخێکیان بۆرکانێکی ئامادەی تەقینەوەیە،
هەر خانێکیان تیشە شاخێکی بێدەنگە،
هەر عەشیرەتێکی ئەوان هەژدیهاییێکی خەوتووە.
ئاستەمە ئێمە بتوانین
ئەمانە بەیدەس بکەین و رایانبێنین بۆ نۆکەری.

ناوەندی گشتی بڵاوکردنەوەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

چار ئەوەیە بیانخەینە داوێکی ئاڵۆز،
بەندێکی وا کە تا مردن
نەتوانن سەرتاڵی هەڵدەن.
تەفرەقەییێک کە هەرگیز یەکتر گرتنەوەی لە دوا نەبێ.
ئەبێ یەکجار پارچە پارچە و دابەشیان کەین.
ئەبێ یەکسەر بەزینوویی لەخاچیان دەین.
ئەبێ تەواو چوارمێخەکەیان بکێشین.
ئەبێ هەر چوار پەلی ئەوان بە بزمارەوە داکوتین
هەتا ئەوەی ووردە ووردە
گیان ئەسپێرن و ئەتوێنەوە...»
ووڵاتانی ئیستیعمارگەر بە ئاشکرا و بە نهێنێ
ئەم بڕیارە پەسەند ئەکەن.
ڕێویە پیرەی ئیستیعمارگەر،
ئینگلیسی پیس و خەلیس،
بۆ جێ بە جێ کردنی پیلان
هێزی سەربازی دێنێتە ناو کوردستان.
شێخ لە ئینگلیس ئەڕاسێ،
ئیستیعمار بەم بزووتنەوەیە ئەتاسێ.
نەبەردێکی نابەرانبەر دێتە ئارا،
زلهێزێکی ئیستیعماری
بە پشتگەرمی و پشتیوانی ووڵاتانی ئیستیعمارگەر

ئایمتری بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

بە یارمەتی نۆکەرەکانیان لە ناوچە،
بە فڕۆکە و بە چەک و چۆڵی پێشکەوتوو و سپای تەیار
لەگەڵ هێزێکی بەرتە-سک لە مەڵبەندێک
ئەچن بە گژی یەکترا.
شێخ ئازایە! شێخ زانایە! بەڵام سەد داخ
پشتی چۆڵە، دەسی خاڵیە،
کورد هێشتا وەکوو پێویستە ئیستیعماری نەناسیوە،
مەڕام و ئەفکاری شێخی نەسەلماندووە،
میللەت هێشتا بە تەواوی نەهاتوەتە ناو کایەوە.
ناوچەش پاک چۆڵ و خامۆشە،
هێشتا چاخی خومەینی مەزن نەهاتووە،
هێشتا هەموو نەتەوە موسوڵمانەکان
وان لە خەوا.
شێخ تەنیایە...
ئەنجامی نەبەرد بە سوودی بەرەی دوژمن ئەشکێتەوە.
شێخ بە رواڵەت تێک ئەشکێندرێ و بەیدس ئەکرێ
بەڵام وەکوو چرایێکی هەمیشەیی
لە رووبەڕی مێژووی تاری ئەم ناوچەدا پڕشنگ ئەخا.

بۆکان
٩٧/١٢/٥

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

«بەغیلی»

پوڕ و پووچییێتی و بێ مرام بوون و سەرسەری ژیان
زۆر بەربڵاوە و دابە لای مرۆ.
زۆرن ئەوانەی کە هەر نازانن
بۆ هاتوونەتە سەر ئەم دونیایە
بەڵام ئیددیعای شارەزاییان هەیە بە درۆ.
گەلێ کەس هەن کە
لە خەو و خواردن و هەستی حەیوانی ئەگەر تێپەڕێ
ژینیان تام و بۆی
هیچ مەعناییێکی دیکە هەڵناگرێ.
لەگەڵ ئەمەشا لە کایەی ژیان
هەر کەس بە شتێ خۆی سەرقاڵ ئەکا و
ئەچێتە جەنگی مردن و نەمان.
هەر کەس بۆ لایێ ئەسپی ئارەزوو و حەزی تاو ئەدا.
هەر کەس لە لای خۆی بە خانووچکەیێک
ئارام هەڵئەگرێ و دڵی ژیر ئەکا.
پووچ زۆرە و پووچیش خۆی جۆراوجۆرە
پووچیش بە پلە و بە دەرەجەیە و بە کەم و زۆرە.

کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

هێندێ کەم پووچن هێندێ پووچترن
هێندێ لە پووچی پلەی ئاخرن.
هەتا ئێساکە لە خۆت پرسیوە
کێیە لەم دونیا کە لە پووچی دا
لە هەموو کەسێ ئەکەوێتە بەر
بەڕای من ئەوەی
کە بە دوژمنی و بە کینەبەری کەسێکی دیکە
ژین ئەباتە سەر!...
بەڵام نا...، کەسێک هەیە کە لەوەش گەلێ پووچترە
ئەویش کەسێکە کە هان* و مانا لە ژیانیدا
فەقەت و فەقەت بەغیلی بردن بە یەکێترە.

بۆکان
١٣٩٨/٣/١١

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emîn Şabazî

«وەشەن هەورامان»

هەورامان وەشەن*، وەشەن هەورامان
سۆزی ئەوینم هاوورد وە ئامان
شنۆ*یێ غەیبی ئەشنێ لەو لاوە
ئارامم ئەبڕێ و ئەمکا هەراسان
بۆنی دۆست دێنێ ئەیدا لە دەماخ*
دڵ قاڵ ئەکات و ئەیخاتە جۆشان
رۆح ئە-فڕێ بۆ لووتکەی سەر بە هەور
لەنگەر ئەبەسێ لە باوشی ئاسمان
چ شینە و ساماڵ چەنێ باسەفا
چەنێ بژوێنە*، سەر ئەکا ژیان
چەنێ پڕ راز و خەیاڵاوییە
دەر ئەخا سیڕڕی خیلقەتی یەزدان
سیڕڕی ژیانی کەونارای* مرۆو
خۆی ئەنووێنێ بە هەزار زمان
رازی جودایی و یەک بوونی مرۆو
لەگەڵ سروشتا، خۆی ئەدا نیشان
هێشتاکە سروشت نەبووە پاماڵی

ژیانی مودێرن، هەر ماوە تەیمان*
سروشت مرۆوە و مرۆو سروشتە
جۆشیان خواردووە بە لەش و بەگیان
هەر ئاوالەیە درگای ئوستوورە
تازە و بەسۆیە فەلسەفەی ژیان
هێشتاکە هەر وا چاوەڕێ ئەکرێ
بۆ پالەوانان کە بێنە مەیدان
بێن و تەی بکەن حەوت خانی* دژوار
پووچەڵ کەن جادو و فریو و پیلان
هێشتا دێتە گوێ لە بناری شاخان
هەو هەوی دوازدە سوارەی مەریوان
هێشتا کۆمەڵگا چاو ئینتیزارە
مەردانی خودا پا بنێنە ناوان
رادەن شەپۆلی گومڕایی و بیدعەت
تەفر و تونا کەن* دێوزمە و شەیتان
هەر بەرقەرارە پاگەی مەعنەوی
تەکیەی تەوێڵە لەگەڵ مەرقەدان
نە مارکسیسم دیارە نە کەرپەرەستی
نە سەهیوونیسم و زاڵ بوونی حەیوان
نە وەهابییەت، نە جووپەروەری
نە رووت و قووتی و حیرسی لەوەڕان

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

نە ئۆبنە* و خەنەس*، نە حیزی مودێڕن
نە فەحشای رەسمی بە دیان پێدا نان
هێشتا دێتە گوێ زایەڵەی غەزەل
شاعیری پڕسۆز مەولەوی چاژان
هێشتاکە سۆزی شمشاڵ و بلوێر
دەفە و دایرە، مۆسیقای پڕژان
دێتە گوێ لەگەڵ سیاچەمانە
یان لەگەڵ هۆرە و لەگەڵ چەپ لێدان
نایەڵێ زاڵ بێ مۆسیقای ناحەز
جاز و جنوون* و زیڕان و قیژان
وا لە هەورامان ماوە بەرخۆدان*
لە حاست لافاوی فەرهەنگی ڕمان*
«کۆمەڵە شاخێ بەرز و گەردنکەش
ئاسمانی شینی گرتوەتە باوەش»[١]
سەر نانەوێنێ بۆ ئیستیعمارگەر
فەرهەنگی کوردی بێنێتە فەوتان
هەورامان وەشەن وەشەن هەورامان
سۆزی ئەوینم هاوورد وە ئامان
سا دەخیل! ئامان! شای ئەویندارا ن!
سۆزی ئەوینت بە لە کوردستان
با تەشەنا کا* رۆحی هەورامان

Designed by: Emin Şabazi

لە شار و لادێی هەموو نیشتمان

بۆکان
١٣٩٨/٣/١٦-١٤

---

١ - گۆران

Designed by: Emin Şabazi

«ئەبوو موسلیم»

سەردەمێکی تاریک و ئەنگوستە چاوە.
خیلافەتی ئومەوییە
لە دوای کردەوەی گڵاوی
شەهید کردنی
ئیمامانی پیرۆزی حەسەن و حوسەین
دەسەڵاتی ناڕەوای خۆی
بە سەر جیهانی ئیسلاما داسەپانووە.
بەها* دینیەکان گۆڕاون.
بار و دۆخی دینی ووڵات
نا لەبار و چەواشەیە*.
حوکوومەتی بەرووواڵەت ئیسلامی بەنی ئومەییە
بە ناوی ئیسلامەتییەوە
بەهاکانی* چاخی* جاهیلی عەرەبی
بە سەر ژیانی نەتەوە
تازە موسوڵمانەکانا زاڵ کردووە.
هۆزپەرەستی* و ڕەگەزخوازی* و
جیاوازی خوێن و ڕەچەڵەک*

Designed by: Emin Şabazi

لەگەڵ جەور و دەس درێژی و
گەندەڵ کاری و ناپارێزی
هەموو ووڵاتی گرتووە و
ڕۆژ لە دوای ڕۆژ
زیاتر و زیاتر لە برەوە*.
نەتەوەکان لەگەڵ ئەوەی
کە عا-شقی نووری پیرۆزی ئیسلامن
بەم بار و دۆخە نارازین.
نارازین و ئەگەڕێن بە دوای کەسێکا
کە بتوانێ ڕێبەرییان کا
بۆ ئەوەی کە
کۆمەڵگاییێکی ئیسلامی ڕاسەقینە
دامەزرێنن.
عەبباسییەکان هەلەکەییان قۆستوەتەوە و
خۆیان بە قسە بەستووەتەوە
بە بنەماڵەی نەبەوییەوە.
دەعوەت بڵاو ئەبێتەوە و
شەپۆلی تۆڵە هەڵ ئەسێ و
لافاوی بە گژا هاتن
لە خۆراسان ڕێ ئەکەوێ.
سەرکردەیێکی گەرەکە

ئایەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

که بوێر و دلێر بێت و چاونەترس و
ئازا و بە زەبر و پتەو و تۆکمە* و تەیار*.
بە مشوور* و تەکبیر بێت و زانا و هێمن
پیاوچاک بێت و پاریزگار* و لە بەر دڵان،
ئیماندار و ئەوینداری ئالی بێ عەیبی موحەممەد.
کێی وا پەیدا ئەبێ جگەد لە بوومولسیم،
پاڵەوانی بەشکۆی کورد،
کێوی شەرەف و گەورەیی،
دەریای سەفا و بێدەماری و
نیازپاکی و لە خۆ بووردوویی؟
ئیمانداران دەسە دەسە و
پۆل پۆل روو ئەکەن لەم دوندە؛
پەنا دێنن بۆ ژێر سێبەری ئامانی
ئەم شابازە.
هێزێک لە رەشپۆشان* پێک دێ و
بەرەی دوژمنی خەتاکار رائەماڵێ و
یەک لە دوای یەک سەنگەرەکانیان لێ ئەگرێ.
دەسەڵاتی جەور و ستەم تێک ئەرووخێ.
خەلیفەی تازە پێگەیشتووی عەبباسییەکان
که بە زەبری دەس و بازوو و
فیداکاری و لە خۆ بووردوویی بوومولسیم

تایبەترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

لە سەر مەسنەدی خیلافەت دائەنیشێ،
ئەوە نیە کە چاوەڕوانی لێ ئەکرێ.
یەکجار غەددار و نیازپیسە.
دڵ چکۆلە و بەرچاو تەنگە.
سەفای دین باوەڕی نیە و
هەر دەربەسی سەقامگیری
دەسەڵاتی دونیاییە؛
لە خوا نەترسە و فێڵاوی.
لە نیازپاکی و سەفای دەروونی بوومولسیم
زۆر ئەترسێ.
جگەد لەوەش بیستوویەتی
کە بوومولسیم سەرسپاردووی
ئالی پاکی موحەممەدە،
خوێنخوازی ئیمام حوسەین و
شەهیدانی کەربەلایە.
بیستوویەتی کە پێش ئەوەی
ئەو بنێتە سەر تەختی خیلافەت
هەوڵی داوە بۆ پێوەندی
لەگەڵ ئالی پاکی نەبی،
ئەوەی کە ئەو لە دەروونا نەیاریەتی.
هەر بۆیێش زوو بە سپڵەیی* و بێنمەکی*

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

دەس ئەدا لە كارێكی ناڕەوا و چەپەڵ،
ئەبوو موسليم ئەخاتە داوی غەدرەوە و
بە فێڵبازی ئەيگرێت و شەهيدی ئەكا...
بەڵام يادی ئەبووموسليم
بۆ سەدان ساڵ
وەكوو بەڵگەی غەدداری ئەو
وەكوو بەڵگەی دونياخوازی و
دين باريكی عەبباسييەكان
لە يادی موسوڵمانانا
هەر ئەمێنێ.

بۆكان
١٣٩٨/٣/٢٠

ئایەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

«سردار سلیمانی»

امروز به خدا پیوست فرماندەی یزدانی[1]

سردار عظیم الشأن، سردار سلیمانی

ایثارگر جان برکف، اسطورەی پایداری

لشکرشکن والا، جنگاور ربّانی

ضرب المثل غیرت، الگوی رشادت بود

دڵشیفته و پاکباز، وارسته و روحانی

نستوه و بلندهمّت، روشن‌نگر و دانا

دلسوز و رقیق القلب، مشهور به کاردانی

محبوبِ قلوبِ خلق، خارج ز حَدِ کشور

کهفِ ملل مظلوم، پیوند مسلمانی

رعب دلِ اعدا و کابوس ستمکاران

باطل‌کُنِ جادوها وَ دسایس شیطانی

پروردەی انوار خورشید خمین بود او

کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

سیراب ز معانیّ آن مکتب نورانی

منظور نظرهایِ عالی ز ولایت بود

سیّد علی را او بود حقّا مالک ثانی

آن کو همه تسلیم بود به قاصمِ جبّارین

جبّارشکن قهّار حاج قاسم بود، دانی؟

گرید ز فراق تو امروز کودکِ غزّه

زارد ز غیاب تو بیوه زن لبنانی

مأیوس ز فریادرس آن دختر کرکوکی

مأیوس ز یاریگر جنگاور یَمانی

داغ دلِ غمگینش امروز ز تو تازه شد

فرزند شهیدش را دید مادر ایرانی

خوکِ پلیدست جانا آن دشمن بدطینت

هیهات ز خوک آید هرگز کار انسانی

گویی سگ هارست او، از ضربت ایرانیان

روزی چهل است هار را وضعیّتِ بحرانی

جز از خباثت آید از یک سگ صهیونیست

کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

جز از جنایت داند شیطان صفتِ جانی
بدبخت گور خود را کند از اینَ همه گستاخی
بنیاد فرادستیش رو کرد به ویرانی
فجر رهایی باشد موج خون پاکِ تو
خیزد ز رویِ عالم زود این شب ظلمانی
به عزّت تو سوگند نظم پلید سلطه
دیری نپاید لیکن تو مانی و تو مانی

بوکان
٩٨/١٠/١٥

---

[١] – این شعر بر وزن ترانه‌های عامیانه‌ی فارسی سروده شده که از یک نوع عروض خاص پیروی می‌کند و درست خواندن آن احتیاج به مهارت خاصّی دارد. لذا اگر طبق قواعد عروض شعر رسمی فارسی قرائت شود، ممکن است ناموزون به نظر برسد.

تایبەت‌ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

فەرهەنگۆک

(سەرنج : ئەو واژە و ئیستیلاحانەی کە لێرەدا مانا کراونەتەوە، لە ناو دەقی شێعرەکانا بە نیشانەی * دیاری کراون. ئەوەی لە مانا کردنەوەدا لە ناو نیشانەی ( ) دا هاتووە، بەرانبەری فارسی یان عەرەبی واژەکانە.)

ئوبنە (٧١): کوونییێتی و حیزی پیاوان، نێرحیزی
ئیسار (٣٨): لە خۆ بووردن. (ایثار)
بازراقە بەستن (١٠): دەرپەڕین و تەرە بوون
برەو (٧٤): (رواج)
بژوێن (٦٩): جێگای سەوزەڵانی و پڕ لە ئاو و گژ و گیا
بۆسە (٣٢): سیپە، حەشارگەی راوچی، (کمین)
بۆشناخ (١٢): کەسێکی کە بەرگ و لیباسی پۆشتە و پەرداخی لە بەرایە و بە کەیف و بە دەماخە
بە دڕ و دەنووک (١١): بە تەوس و بە سووکایەتی بە مرۆوی بە پۆز و دەمار و لووت بەرز و خۆ بە زل زان ئەووترێ.
بە دەماخ (١٢): بە کەیف
بەرتری (٥٤، ٥٥، ٥٨): لە پێشتر بوون، لە سەرتر بوون. بەرتر: لە پێشتر، لە سەرتر
بەرخۆدان (٧١): خۆڕاگری، خۆ ڕا گرتن، (مقاومت)
بەرەهووت (٢٨): بێرووونی سووتاو
بەژئەنگێو (٢١، ٢٧): (قارەپیما)، بەژ: ووشکانی، قارە، (خۆم دامناوە)
بەمشوور (٧٥): بە را و تەکبیر، خەمخۆر، (مدبّر)، غمخوار)، (بڕوانە مشوور)
بەلەنگاز (٤٧): بەسەزمان، بێچارە

بەها (٧٣): ئەرزش، نرخ، (ارزش)
بەیتەشە (٣٤): بێ حەیا، بێ ئابڕوو، دەمشڕ، جنێوە بۆ ژنان
بێنمەکی (٧٦): کردەوە و ئاکاری بێنمەک. بێنمەک: پێنەزان، سپڵە، بێسفەت، کەسێک کە چاکە و پیاوەتی خەڵکی لە بەر چاو نەبێ و قەدری نەزانێ.
پارێزگار (٧٥): لە خوا ترس، خۆ پاریز لە حەرام و خراپە، (متّقی)
پاشوو (١٠): دوو پای دواوەی ئاژەڵی چوارپا
پڕووزە بابردن (٤٥): یەکجار سووتان
پەرتەواز (٤٧، ٤٩، ٥٥): پەرتەوازە، بڵاو، یەک نەگرتوو، (پراکندە)
پەرتەوازەیی (٤٣، ٥٣): بڵاوی، یەک نەگرتوویی، (پراکندگی)
پەرۆشی (٥٦): نارەحەتی، نیگەرانی
پەل هەڵخستن (٣٦): بڵاو بوونەوەی مەڕ لە کاتی هێمنایەتی و لەوەڕانا
تاپۆ (٢٤): تارمایی. (شبح)
تاس و لووس (١٢): بێتووک و خاوێن و تاشراو و ساف و لووس
تەحریف (٤١): بە باری خراپا هەڵگێڕانەوەی قسەی کەسێک
تۆکمە (٧٥): ناوپڕ، شتێکی کە پتەو بێ و بۆشایی تیا نەبێ
تووتیا (٣٩): دەرمانی چاوە ئێشە
تەرکەنە (٤٧): تەرک کردوو. ئەڵێن: «تەرکەنەی ئەم ووڵاتە بوو» یانی ئەم ووڵاتەی بە یەکجاری تەرک کرد و قەت نەگەڕاوە بۆی.
تەشەنا کردن (٢٤): تەنینەوە، بە دەمەوە ڕۆیشتن، بڵاو بوونەوە
تەفر و توونا کردن (٧٠): بڵاوە پێ کردن، لە ناو دەرکردن، فەوتاندن و سڕینەوە. (تار و مار کردن)
تەکینەوە (٣٨): پاشە کشە کردن، گەڕانەوە و روو وەرگێڕان
تەوراس (٧): تەورداس، دەمە داسێکی چکۆلەی مەحکەم کە وەک تەور دەسکی هەیە و بە تایبەت بۆ هەڵپاچینی لق و پۆپی دار کەڵکی لێ وەرئەگرن.
تەوەرە (٢٩): (محور)، تەوەرە لەوەڕ: (چریدن محور، چرامحور)، تەوەرە جنسییەت: (جنسیت‌محور)
تەیار (٧٥): ئامادە

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

تەیمان (٧٠): پەرژینی دڕوو ، پەرژینێک کە بە دڕووی سەخت وەک تەنگز و دڕکە زیٚ لە دەوری زەرحات سازی ئەکەن.
تیفتیفە دان (٢٧): ساف کردن و سڕینەوەی ژەنگی شتێک ، (صیقل دادن)
جۆق (٣٦): دەسە ، تاقمە
جنوون (٧١): شێتی
چاخ (٤٥، ٥٠، ٧٣): سەردەم، دەوران، (عصر)
چۆڵبڕ (٣٤): بیٚ عیففەت ، بیٚ نامووس، جنێوە بۆ ژنان
چەرخ (٤٥): فەلەک ، رۆژگار
چەشتە خواردن (٢٢): چەشتە بە گۆشت یان شتێکیتر ئەڵێن کە لە سەر تەڵە یان لە سەر قولاپی ماسی گرتن دای ئەبەسن بۆ ئەوەی ئەو ئاژەڵە کێویە یان ئەو ماسییە کە ئەیانەویٚ بیگرن بە نیازی خواردنی ئەو شتە بێتە پێشەوە و بە تەڵەکەوە یان بە قولاپەکەوە ببیٚ. ئەگەر ئاژەلێک لە شوێنێک چەشتەی خواردبیٚ هەر دێتەوە بۆ ئەو شوێنە، دەمە چەشتە بوون.
چەواشە بوون (٤٨): ریٚ هەڵە کردن، لە ریٚ لادان ، سەرگەردانی. چەواشە (٥٣، ٧٣): سەرگەردان، ریٚ هەڵەکردوو ، ریٚ گوم کردوو
حەوت خان (٧٠): حەوت گرفتی سەخت و پڕمەترسی کە لە سەر ڕێگەی ئێران بۆ مازەندەران هاتە سەر رێگەی رۆستەم ئەو کاتەی کە چوو بۆ ئازاد کردنی کەیکاووس، پادشای ئێران، لە دەس دێوانی مازەندەران. بریٚتیە لە گرفت و تەنگ و چەڵەمەی زۆر سەخت و دژوار کە لە ریٚبازێکا بێتە سەر رێگەی مرۆو.
خەمۆکی (١٣): نەخۆشییێکی دەروونییە، (افسردگی)
خەنەس (٧١): ١- نێرەمووکی، نە نێر نە مێو بوون، کەسێکی کە ئەندامی جنسی نە بە تەواوی ژنانە بیٚ نە پیاوانە، ٢- ژنانیلەیی، ژنانیلە بوونی پیاوان، ئەوەی کە کەسێک بە ڕواڵەت پیاو بیٚ بەڵام ئەخلاق و رەفتار و هەڵس و کەوتی ژنانە بیٚ، ٣- حیزی
داڵبەخش کردن (١١): دابەش کردن، بەخشینەوە
دلۆڤان (٤٠): مێهرەبان
دۆزە دۆز (١٤): بە ووردی سەرنج دان و بۆ شتێک گەڕان، (کنجکاوی)

تایبەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

دوون (٤٦): نەوی، پەست
دەماخ (٦٩): ١- لووت، ٢- مێشک
دەمار (٤٤): رەگ
دەمی تەقی (١٢): دەمی وەک تەڵە تەقی و بەسرا و بە یەکا نووسا، بۆ ساتێک مەتەقی لێ برِا
دیانە چیرِە (٥٣): رق و توورِەیی خۆ نیشان دان
راداشتن (٩): بە دەسەوە گرتن و درێژ کردن بۆ لای کەسێک یان بۆ لای پێشەوە.
راسایی (٥٢، ٥٦): (جهت)
رایەڵ و پۆ (٤٤): تان و پۆ، (تار و پود)
رمان (٧١): رووخان، تێک چوون، وێران بوون
روخسار (٥٢): دەم و چاو، چارە. لێرەدا مەبەست کەسی بەرچاو و ناسراو و ناودارە. (چهرە)
رەچەڵەک (٧٣): بنە و بنەچەک، هۆز و قەبیلە و تایەفە، پێوەندی خوێنی، (نسبت خونی)
رەشپۆش (٧٥): لایەنگری عباسییەکان، دروشمی عەبباسییەکان بەرگی رەش بووە و هەموو لایەنگرانی ئەوان بەرگی رشیان لە بەر کردووە هەر بۆیەش پەیرەوانی ئەبوو موسلیم بە رەشپۆشان (سیاه جامگان) ناویان دەر کردووە.
رەگەزخوازی (٧٣): (نژادگرایی، نژادپرستی)
زەرد (٤٣): تیشە شاخی زۆر بڵیند، هەڵدێری لاپاڵی کێو، (پرتگاه)
زێد (٤٧): شوێنی لە دایک بوون
ژاوە ژاو کردن (١١): لە سەر یەک قسەی بێ مانا و بێ مەبەست کردن، لاژە لاژ کردن
ساختە (٢٦): دەسکرد، دروست کراو، غەیرە سروشتی، غەیرە ئاسایی
سپڵەیی (٧٦): کردەوە و ئاکاری سپڵە. سپڵە: پێنەزان، بێسفەت، بێنمەک، کەسێک کە چاکە و پیاوەتی خەڵکی لە بەر چاو نەبێ و قەدری نەزانێ
سمووم (٢٨): بای زۆر گەرمی هاوین
سەر بە هەوا (٤٩): سەرکەش، لە خۆ رازی، کەسێکی کە هەر بە قسەی خۆی ئەکا و گوێ بۆ قسەی کەس شل ناکا.

ئایەت ترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

سەرچڵ (٦٠): مرۆوی رووکەشی و نابەرێ و جێ و ناهێمن، (غیر متین)
سەر نانەوە (٤٧): مردن، بە مەعنای خەوتنیش بە کار ئەبرێ
سەمەندەر (٣٥): گیان لە بەرێکی ئەفسانەیی کە ئەڵێن ئاوور ئەخوا و بە ئاوور بە رێ ئەچێ و لە ناو ئاوورا ئەژێ
شفرە (٥١): ددانی بەراز
شنۆ (٦٩): شنە، (نسیم)
شەتاو (٣٩): چۆماوی وەرزی کە لە بەهارا دێ و لە پایزا ووشک ئەکا
شەونخوونی (١٣): شەوانە نەخەوتن بۆ ماوەیێکی زۆر، بێ خەوی کێشان
غەڵەبە (٥٢): جەنجاڵ، ئاژاوە
قوڵاخ (٥٠): گۆشە، چمک
قۆماندار (٥٢): سەرۆک هێز، سەرۆک دەسە. (فرماندە)
کۆتان (٣٩): سەرگێڕ، پەرژینێکی سەر بەتاڵ کە لە کاتی هاوێنا مەڕی تێ ئەکەن
کوڕەکی وێسان (١٠): سڵ بوون و گوێقوڵاخ وێسان
کەڕامەت (٤٨): کارێکی غەیرە ئاسایی کە عارفێک ئەیکا، کاری غەیرە ئاسایی و خەرقی عادەت ئەگر عارف بیکا پی ئەڵێن کەڕامەت و ئەگەر پێغەمبەر بیکا پی ئەڵێن موعجیزە.
کەمایەسی (١٣): (کمبود)
کەونارا (٦٩): کۆنینە، زۆر کۆن
کیمیا (٤٦): شتی زۆر نایاب و بە نرخ، شتێکی کە دەس خستنی زۆر ئاستەمە
گاسن (٣٢): گاواسن، ئاسنێکی نووک تیژی مەحکەم کە لە دەنی ئامووری ئەخەن و عەرزی پێ ئەکێڵن. (گاوآهن)
گاڵۆک (٨): داردەسێکی گەورە کە وەک گۆچان بیگرن بە دەسەوە.
گووران (٨): بە دی هاتن و شکڵ گرتن، داڕێژرانی بناغەی شتێک
گەڕ (٥١، ٦٣): فێڵ، پیلان
گەلۆر گەلۆر (١٦): بێکارە بێکارە، گەلۆری یانی مرۆی بێکارە (بن زاراوەی سەردەشت)
لاساری (٤٣): گوێ نەبیسی و کەللەرەقی. (حرف نشنوی و یک دندگی)

Designed by: Emin Şabazi

لمۆز (٢٢): دەم و لووتی ئاژەڵی چوارپا
لووتی رەق بوو (١٢): یانی ئەوەنەی پێ ناخۆش بوو کە بۆ ساتێک ووشک بوو و ئەم ووشک بوونە لە روخساری دا دیاری دا.
ماک (٥١): ئەسڵ، (اصل)
مزد (٥٢): حەق دەس، کرێی کار کردن
مشوور (٥٥): مشوور خواردن، را و تگبیر کردن بۆ کارێک، خەمی کارێک خواردن
ملخێش ملخێش (٤٤): خۆ کوتان و ململانێ کردن بۆ چوونە پێشەوە
مله (٤٣، ٤٨): گەردەنە، کەل
موخەننەس (٤٦): ١- نە نێر نە مێو، ٢- ژنانیلە، پیاوێکی کە ئەخلاق و رەفتار و کردەوە و ئاکار و هەڵس و کەوتی ژنانە بێ، ٣- حیز، کوونی
مەئبوون (٤٦): پیاوی حیز، نێرحیز
مەر (٤٥): مەگەر
مەعجوون (٤٥): شتێ وەک مەرهەم و شەربەت و ئەوانە کە لە تێکڵاو کردنی چەند شتی جیاواز پێک هاتبێ
مەندەبۆر (٥٦): زەلامی ناحەز
مەید ئین ئینگلەند (١٠): بە زمانی ئینگلیسی یانی: دروست کراوی ئینگلیستان.
ناتەرز (١١): ناحەز، ناشیرین
نەبان (٦٠، ٦١): ئاژەڵێکی کە لە دوای زاین بەچکەکەی بە خۆی ناگرێ و هەڵی ناگرێ و بە خێوی ناکا.
نە سەری توورە نە قنچکی پیواز (٤٦): هیچ نیە، هیچ کەسێک نیە، هیچ نرخێکی نیە.
نەوا (٤٠): دارایی، سامان
نەوەکام (٢٢): مناڵێکی کە پێش تەواو بوونی کاتی خۆی بە ناتەواوی لە دایک ئەبێ. مناڵی نەوەکام مەترسی فەوتانی لە سەرە. لێرەدا مەبەست مرۆوی ناتەواوە.
نیهان (٤١): (باطن)

ئاینت ترین بنکەی کتیبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

واقیعە (٤٨): خەوێکی کە پیاو لە کاتی بێداری دا ئەیبینێ، عاریفان ئەم حاڵەتەیان زۆر بە سەرا دێ و خوداوەند تەعالا لە ڕێگەی خەو و واقیعەوە زۆر شتیان پیشان ئەدا و زۆر شتیان تێ ئەگەیێنێ.
ووشکەڕۆیی (٣٩): ووشکارۆیی، بێ ئاوی و قاقڕی
وەشەن (٦٩): خۆشە (زاراوەی هەورامی)
هاتەران و پاتەرانی تێکەڵ ئەکرد (١١): شتی بێ پێوەندی و بێ ڕەبتی ئەووت، شتی وای ئەووت کە قسەکانی هیچی پێوەندی بە یەکەوە نەبوو. (هذیان می گفت)
هان (٦٨): پاڵ پێوەنەر، هەسێکی دەروونی کە پاڵ بە مرۆووەوە ئەنێ بۆ کردنی کارێک. (انگیزە)
هزر (١١): فکر، ئەندێشە
هۆز پەرست (٢٣): (قبیلەپرست)
هۆزپەرستی (٧٣): (قبیلەپرستی)
هووشەک (٢١، ٢٧): بۆ «مووشەک»م داناوە، لە زمانی منداڵانی کوردم وەرگرتووە. ئەگەر کەسێک بە ووردی تێ بفکرێ بۆی دەرئەکەوێ کە چەندە لە مووشەک کە واژەیێکی فارسییە ڕەساتر و تەواوتر و جوانترە.
هەس و نیەس (٣٤): بوون و نەبوون، (هست و نیست)
هەناو (٤٤، ٦١): دەروون، ناوسک
هەوساری شارستانییەت (٥١): کەڕاوات، بۆینباخ
یەکانە (٥١): بڕەک، بەرازی نێر

ئایبەتترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

ئەو بەرهەمانەی نووسەر کە پێشتر چاپ کراون:

١ - «فریشتەی کۆلیل» (کۆمەڵە شێعری کوردی)، بڵاوکەرەوە: نووسەر، چاپی یەکەم: تاران ١٣٧٤.

٢ - «عروض نوین فارسی» (کتێبێکی دەرسی زانستگاییە لە سەر عەرووزی فارسی)، بڵاوکەرەوە: انتشارات «ققنوس»، چاپی یەکەم: تاران ١٣٨١.

٣ - «قلعەی زنگە و قلمرو بغداد یان شەنگەی شارویران_ بحثی در شاهنامەشناسی» (لێ کۆڵینەوەیێکە لە بارەی پاڵەوانێکی شاهنامەوە کە کورد بووە)، بڵاو کەرەوە: محەمەدی سەقز، چاپی یەکەم: بۆکان ١٣٨٥.

٤ - «بەیانی کوردی»، بڵاوکەرەوە: نووسەر، چاپی یەکەم: بۆکان ١٣٨٦.

٥ - «بیان» (کتێبێکی دەرسی زانستگاییە لە سەر بەیانی فارسی)، بڵاوکەرەوە: انتشارات «کتاب زمان»، چاپی یەکەم تاران ١٣٨٧.

٦ - «وزن شعر کردی و تطبیق آن با وزن شعر فارسی» (کێشی شێعری کوردی و بەراوەردی لەگەڵ کێشی شێعری فارسی)، بڵاوکەرەوە: انتشارات «کتاب زمان»، چاپی یەکەم تاران ١٣٨٧.

٧ - «مەرگی سۆراب» (کۆمەڵە شێعری کوردی)، بڵاوکەرەوە: نووسەر، چاپی یەکەم: بۆکان ١٣٨٧.

٨- رسکان (دیوانی شێعر)، بڵاوکەرەوە: نووسەر، چاپی یەکەم، بۆکان ١٣٨٩.

٩- سیر علوم بلاغی در ادب فارسی (مێژووی بەلاغەتی فارسی)، بڵاوکەرەوە: انتشارات اندیشگان، چاپی یەکەم، تاران ١٣٩٤

١٠- سیر علوم بلاغی در ادب فارسی (مێژووی بەلاغەتی فارسی)، بڵاوکەرەوە: انتشارات فردوس و انتشارات فرهنگ روز، چاپی دووهەم، تاران ١٣٩٦.

١١- بررسی جامع وزن شعر فارسی (پێداچوونەوەی دووهەمی کتێبی «عروض نوین فارسی»ە بە ئاڵ و گۆڕ و لێ زیاد کردنی نزیک بە ٥٥ لە سەدەوە)، بڵاوکەرە: انتشارات فردوس و انتشارات فرهنگ روز، تاران ١٣٩٦.

نایابترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi

١٢- وزن شعر کردی و تطبیق آن با وزن شعر فارسی (پێداچوونەوەی دووهەم بە ئاڵ و گۆڕ و لێ زیاد کردنی نزیک بە ٤٥ لە سەدەوە)، بڵاوکەرەوە: انتشارات فردوس و انتشارات فرهنگ روز، تاران ١٣٩٦.

ئەو بەرهەمانەی نووسەر کە ئامادەی چاپن:

١ - «حماسەی تحقیق: زندگی، اندیشەها و مبارزات دکتر عبدالخالق پرهیزی به قلم خودش» (ژیاننامەی نووسەر کە خۆی بە زمانی فارسی نووسیویە.)

تایبەترین بنکەی کتێبی کوردی
کوردیکا
Designed by: Emin Şabazi